

Orde van dienst 17 december 2017

Ichthuskerk, Zoetermeer

Lezing Jesaja 35: 1-10

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Thema: bloemen in de woestijn van het leven

- Voor de dienst zingen we: "De vreugde voert ons naar dit huis" (NLB 280: 1, 5 en 6)
- Welkom
- Aanvangslied: "Nu daagt het in het oosten" (NLB 444: 1, 2 en 5)
- Moment van stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag: Psalm 126
 - Zingen 126a refrein
 - Lezen: 126 (BGT)
 - Zingen 126a refrein allen, 1 voorzang, ref. allen, 2. Voorzang, 3. voorzang, refrein allen.
- Kyrie met acclamatie
- kyrielied: "Zal er ooit een dag van vrede" NLB 462: 1, 2 en 6)
- Met de kinderen:
 - Gebed*
 - Adventsproject: Waar word ik blij van?*
 - Uitleg adventskalender*
 - projectlied: "Een boek vol verwachting": 1, 2 en 7*
- Bijbellezing: Jesaja 35: 1-10
- Lied: "De steppe zal bloeien" (NLB 608: 1 en 2)\

- Uitleg en verkondiging

Er staat een spannend woord in de tekst vandaag.

Chabatsalèt. De woestijn zal bloeien als een Chabatsalèt (*asphodelus microcarpus*)

Volgens de tekst die we net hoorden uit de mond van Anette, zal de woestijn bloeien als een *lelie*. Ik weet niet of u mee las uit uw bijbeltje, en als dat zo was, dan is het interessant of u ook de Nieuwe Vertaling las, of een andere, want er komt een hele bos bloemen voorbij als we alle vertalingen naast elkaar leggen.

De Statenvertaling kiest voor een *roos*. In de vertaling van 1951 is die roos opeens een *narcis* geworden. En in de katholieke Willibrordvertaling zal de woestijn bloeien als een *krokus*.

Wat één zo'n bloem al niet teweeg kan brengen.

De laatste, de Naardense vertaling, kiest namelijk toch maar weer voor een roos.

En heel bijbels bollenveld vol.

Waar het natuurlijk om gaat in de lezing is dat de woestijn *bloeit*.

De woestijn staat symbool voor eenzaamheid, woestenij, doodsheid, onherbergzaam gebied.

De woestijn is de plek waar je niet moet zijn.

De woestijn, de steppe zegt ons: er is geen doorkomen aan. Hier is geen leven mogelijk. Hier loop je vast. In de woestijn ben je verlaten. Voel je je van God verlaten. Zo was het met Abraham op weg naar het land dat God hem wijzen zal, zo was het met Mozes, gevlucht uit Egypte. Zo was het bij tijd en wijlen met het hele volk op weg naar het Beloofde Land. En dit doodse gebied zal bloeien. Er zal een begaanbare weg doorheen lopen.

En toch is de woestijn in de bijbel óók juist de plek waar God gevonden wordt.

Hagar, de tweede vrouw van Abraham werd door een engel van God aangesproken in de verlatenheid. Mozes ontmoette God bij een brandende braamstruik in de woestijn. Het volk van Israël zelf zwierf 40 jaar door de woestijn tussen Egypte en Israël, juist om God te leren kennen, en haar roeping als Gods volk te ontdekken. En dan ook nog Elia, die in de woestijn op de bodem van zijn eigen bestaan zat en juist daar God ontmoette en nieuwe moed kreeg.

De woestijn een dubbelrol in de bijbel.

Ook in dit visioen van Jesaja.

Want natuurlijk gaat het hier over een dorre vlakte die vrolijk zal worden en een wildernis die zal jubelen en bloeien. Maar hoe gaat dat dan in zijn werk in het visioen van Jesaja?

Hoe kan deze dorre vlakte vruchtbaar worden? Allereerst heeft het te maken met gerechtigheid en bevrijding. In het hoofdstuk hiervoor krijgt het woestijnvolk van Edom ervan langs. De Edomieten, dat zijn de afstammelingen van Ezau. Zij zitten Israël het hele Oude Testament door dwars en daarom staan zij hier symbool voor het kwaad. Al in Numeri probeerde Edom het volk te verhinderen naar het Beloofde Land te trekken. Edom weigerde Israël te helpen op hun zware tocht door de woestijn. In tegendeel: zij wilde profiteren van de zwakte van Israël. Zij máákten de woestijn onleefbaar voor Israël. En daarom moeten eerst al die tegenmachten uit de weg worden geruimd. Anders is er geen bevrijding mogelijk. Als dat lukt dan ontstaat er ruimte om te leven, ruimte om adem te halen. Dan wordt de beklemming van de ballingschap en de benauwdheid van de vijandige volken weggenomen, dan pas kan het volk weer mens naar Gods beeld worden.

Een bloeiende woestijn hangt dus samen met ruimte en vrijheid. Met mensen die zullen opstaan en tot bloei komen. Als de verdrukking voorbij is, dan wordt er weer leven mogelijk. Als je zult opstaan uit je doodsheid en gemiste levenskansen, dan zal je gaan bloeien. Dat is het tweede deel van het visioen. Bij de bevrijding hoort dat je echt zal zien, dat je echt gaat horen. De verblinding en verdoving is voorbij. Dan kan je weer vrij bewegen, en is de verlamming voorbij en mag je weer vrijuit spreken.

Jesaja schetst hier de bevrijding uit de ballingschap en de terugweg naar de heilige stad. Waar de heenweg verdoofd en vermoeid gesloft werd door de woestijn op weg naar Babel als gevangenen, daar zal de terugweg gehuppeld worden, over een mooie gebaande weg, met bloemen bezaaid, in het spoor van God, de bevrijder. Als opgestane mensen

Maar nu is het nog niet zover.

Nu is er nog de ballingschap.

Nu lijkt God nog ver weg, nu kunnen ze nog niet vrijuit spreken. Nu is Jeruzalem nog onbereikbaar.

Nu is het nog woestijn in de meest doodse zin van het woord.

Wat moet je nu met dit prachtige lied: De steppe zal bloeien? In de woestijn van je leven?

Als geen ander weet het volk van Israël dat de woestijn echt kan bloeien.

Er hoeft alleen maar even water bij te komen.

Want zo een paar keer per jaar regent het echt in de woestijn, en dan opeens, van het ene op het andere moment, komt de woestijn tot leven.

Opeens is het dan echt alsof je in april door de bollenstreek fietst.

Tussen die ruige rotsen en afgronden. Tussen het hete zand en de dorre takken van vergaande bremstruiken liggen talloze zaadjes van allerlei planten. Te wachten. Ze liggen te wachten op een beetje water. En of dat nu rozen zijn, of narcissen of een krokus of nog mooier een veld vol lelies. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat het leven, dat de nieuwe schepping al voorhanden is. Het ligt te wachten op het goede moment.

Dit heilsvisie is een oproep aan Israël en een oproep voor ons om op zoek te gaan naar die zaadjes tussen het zand van de woestijn. Om goed om je heen te speuren naar mogelijkheden om de woestijn van je leven wat vriendelijker te maken met een roos, of een lelie.

In het duister van de adventstijd zie je ze niet - die zaadjes van het koninkrijk.

En onder de sneeuw zie je het niet - een aarzelend sneeuwklompje dat zijn hoofd boven de grond steekt, of het nog steeds groene gras van de afgelopen zomer. En ondanks de overvloedige regenval van deze week: onze aarde is winterkaal. Zwart ligt het te wachten op de lente.

En wat vertelt nu dit lied van Jesaja. Dit lied zingt ons in: dat het er al is: het nieuwe leven. Het licht van kerst, je kunt het al vinden, het is al onder ons gezaaid, maar je moet weten waar je het moet zoeken. En als je er iets van hebt gevonden, wijs elkaar er dan op.

Daarom staat hier deze adventskalender voor in de kerk. Daarom die twee voorbeelden van goed nieuws zo juist met de kinderen. En al die prachtige foto's uit de Halte. Want ze zijn er wel – die verwijzingen naar het goede leven. En ze halen zelfs wel eens een enkele keer de krant. Maar we leven er ook zo gemakkelijk voorbij. Het gaat ten onder aan al dat andere nieuws van oorlog en geweld. Of het geneuzel over een niet doorgaand huwelijk van Gorden, of wie dit jaar Expeditie Robinson gaat winnen.

De uitdaging is om eerst het woestijnzand weg te poetsen en ze te vinden – de kiemen van het nieuwe leven. En als je ze hebt gevonden, tja dan ben je er nog niet. Dan moeten ze verzorgd worden. Met water en aandacht. Dan kan het groeien. Dan wordt het meer, dan verandert de woestijn die het leven zo vaak kan zijn in een bloemenzee.

Deze adventstijd oefent ons zo om dat goede nieuws, om die kiemen van het Koninkrijk, om *in* het duister al iets van het naderende kerstlicht te ontdekken.

We moeten langzaam leren waar we moeten kijken om het koninkrijk te ontdekken.

Want dat leren we uit het lied van Jesaja. Dat is waar mensen worden opgericht. Waar mensen erbij worden betrokken. Waar mensen zelf op staan, en niet met de handen in de zij blijven staan kijken, maar een vrouw helpen die met haar rollator vastzit intussen de rails. Waar we het cynische en het ontevreden gezeur van ons af schudden en elkaar durven vertellen dat we het goed hebben met elkaar. Waar we onze ogen laten openen en we doorzien dat ook in onze woestijn rozen en lelies in te vinden zijn.

Daar waar de mens geen nummer is, maar een medemens.

Daar waar we stereotiepe beelden overwinnen en met elkaar in gesprek gaan.

Daar waar we naast mensen staan of zitten die getroffen zijn door een hersenbloeding, of een tumor hebben ontdekt in hun maag, die leven met een gemis of niet in staat zijn van zichzelf te houden..

Niet omdat we het beter weten, niet omdat we antwoorden hebben, maar gewoon, om dat we om elkaar geven. Er voor elkaar willen zijn.

Daar kiemen de zaadjes in de woestijn.

Daar gaat langzaam een roos bloeien, of een lelie, of desnoods een krokus. Daar krijgt het leven kleur.

In alle hardheid – daar wordt het leven echt geleefd.

Moge het zo zijn - Amen.

- Muzikaal intermezzo
- Lied: "Zoekend naar licht" (NLB 1005: 1 en 5)
- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Mededelingen en gaven
- Adventsproject II: vakje 17 adventskalender
- Slotlied voor de zegen: "Wij wachten op de koning" (NLB 461: 1, 2 en 3);
- **Zegen** beantwoord met driemaal "amen"
- Lied bij het uitgaan: NLB 461: 4.